

її у форматі вибіркової дисципліни із застосуванням симуляційної технології, засвоєння навчального матеріалу виявилось значно легшим.

Таким чином, результати педагогічного експерименту підтвердили ефективність симуляційної технології навчання при вивченні вибіркової дисципліни "Дентальна імплантація, що сприяло підвищенню якості професійної підготовки майбутніх магістрів стоматології

Список літератури:

1. Levine A, DeMaria S Jr, Schwarta A, Sim A. The Comprehensive Textbook of Healthcare Simulation. New York, NY: Springer; 2013

2. Кульбашна Я. А. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців із стоматології: теоретичні й методичні основи. Монографія. К.: Компас, 2014, 415 с.

3. Дідковський В.Л. Результати застосування симуляційних методик для підготовки фахівців за спеціальністю "Отоларингологія" на післядипломному рівні. № 4 (2024): Медицина та фармація: освітні дискурси, С. 28-34.

4. Рогозін В.В (2023). Засоби стимуляційного навчання майбутніх лікарів-стоматологів: навч-мет.посібник. Тернопіль: Осадца Ю.В.

5. Al-Saud L, Mushtaq F, Allsop M, Culmer P, Mirghani I, Yates E, Keeling A, Mon-Williams M A, Manogue M. Feedback and motor skill acquisition using a haptic dental simulator. Eur J Dent Educ. 2017 Nov;21(4):240–247. doi: 10.1111/eje.12214

УДК 811.161.2

Мунтян О. О.

к. філол. н., доцент,
доцент кафедри філології та перекладу
Київський національний університет
технологій та дизайну, Україна

КОМУНІКАТИВНІ ТА ГРАМАТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСВОЄННЯ ДІЄСЛІВ РУХУ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Процес опанування української мови як іноземної є складним і багатограним, особливо на початковому етапі навчання. Однією з найбільших труднощів для іноземних здобувачів вищої освіти є засвоєння дієслів руху, які мають розгалужену систему видо-часових форм, префіксальних модифікацій та різноманітних значень залежно від контексту. Вивчення дієслів руху потребує спеціального підходу, який

враховує мовну типологію рідної мови студента, психолінгвістичні аспекти засвоєння та комунікативну спрямованість навчання [2].

Дієслова руху в українській мові становлять особливу граматичну категорію, до якої входять як неперехідні, так і перехідні дієслова. Вони поділяються на універсальні (*йти, бігти, їхати*) та специфічні (*повзти, летіти, пливати*). Крім того, розрізняють неспрямовані (*ходити, бігати, їздити*) та спрямовані (*йти, бігти, їхати*) форми. Активне використання префіксальних утворень (*прийти, зайти, об'їхати* тощо) змінює не лише значення, а й вид дієслова. Так, наприклад, *йти* означає безпосередній процес руху, а *прийти* вказує на його завершеність.

Функціонування дієслів руху в широкому спектрі синтаксичних конструкцій вимагає аналізу їхньої сполучуваності (наприклад, *він ішов повільно, але він увійшов швидко*). Важливо також враховувати залежність семантики дієслів руху від категорій простору та часу. Часто вони використовуються в метафоричних та фразеологічних виразах, що може спричиняти труднощі у розумінні переносного значення (наприклад, *йти на поступки, заходити в глухий кут*). Для ефективного засвоєння цих дієслів необхідно враховувати особливості рідної мови студентів. У багатьох мовах немає такого розмежування, що ускладнює навчальний процес [3].

Одним із найефективніших методів викладання є комунікативний підхід, який передбачає змодельовані ситуації спілкування. Наприклад, студенти можуть брати участь у діалогах: *Як ти дістався до університету? – Я прийшов пішки, а Олег приїхав на велосипеді*. Рольові ігри допомагають засвоїти лексичні одиниці у природному контексті. Також ефективним є використання карт із маршрутами, що дозволяє студентам навчитися правильно вживати дієслова руху.

Граматико-перекладний підхід включає пояснення граматичних правил, порівняння з рідною мовою та виконання вправ на переклад. Наприклад, у завданні *Вчора я (йти/ходити) до бібліотеки* студентам потрібно вибрати правильну форму. Також доцільно аналізувати тексти з великою кількістю дієслів руху, що сприятиме усвідомленню їхнього вживання.

Методичний підхід через рухи і жести активізує механізми невербального сприйняття [1]. Наприклад, студенти можуть виконувати команди *Іди вперед! Повертай праворуч!*, що допомагає їм краще засвоїти значення певних дієслів. Також можна використовувати гру "Слідуй за інструкцією", де вони виконують рухи відповідно до дієслів, які промовляє викладач.

Незважаючи на різноманітність методик, студенти часто стикаються з труднощами у засвоєнні дієслів руху. Одна з головних проблем –

міжмовна інтерференція. Наприклад, носії англійської мови можуть не розрізняти спрямовані та неспрямовані дієслова, оскільки в англійській мові немає аналогічного розмежування між *to go* та *to walk*. Інша поширена проблема – неправильне вживання префіксальних утворень. Іноземцю інколи важко зрозуміти, чому *вийти* означає "залишити приміщення", а *зайти* – "увійти всередину приміщення". Крім того, студенти часто плутають доконаний і недоконаний вид: *Він ішов в університет вчора*. (помилкове використання недоконаного виду замість *прийшов*).

Щоб подолати ці труднощі, варто використовувати візуальні засоби – малюнки, схеми та відео допомагають зрозуміти значення дієслів руху. Поетапне введення матеріалу, спочатку знайомство з основними дієсловами руху, а потім з їхніми похідними формами, сприяє поступовому засвоєнню. Важливо також розвивати контекстне розуміння через читання текстів і аналіз мовних конструкцій. Автоматизація навичок відбувається через регулярні вправи та комунікативні ігри. Контрастивний аналіз дозволяє порівнювати українські дієслова руху з їхніми аналогами в рідній мові студентів. Використання цифрових технологій, таких як інтерактивні тести, мобільні додатки та мультимедійні матеріали, значно полегшує процес навчання.

Отже, вивчення дієслів руху є важливим етапом у процесі засвоєння української мови іноземними студентами. Використання комунікативних, граматичних та інтерактивних методів дозволяє подолати основні труднощі, пов'язані з міжмовною інтерференцією, префіксальними модифікаціями та категорією виду. Завдяки поєднанню різних методичних підходів студенти можуть ефективно засвоїти цю складну, але необхідну частину української граматики.

Список літератури

1. Мунтян О. О. (2025) Гра як метод навчання української мови як іноземної Interdisciplinary research: scientific horizons and perspectives: collection of scientific papers "SCIENTIA" with Proceedings of the IX International Scientific and Theoretical Conference, February 7, 2025. Reykjavík, Iceland: International Center of Scientific Research. Pp. 181 – 182.

2. Присяжна О.Д., Новак О.М. (2019) Труднощі вивчення дієслів руху в українській мові як іноземній. Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету. № 30. С. 174- 179.

3. Приходько С. О. (2023) Особливості вивчення дієслів руху в іншомовній аудиторії. Проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних студентів : зб. наук. ст. за матеріалам XVIII Міжнар. наук.-практ. конф., 19 жовт. 2023 р. Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т. Харків, 2023. С. 26–30.